

GRONINGER

COURANT.

ALGEMEEN

DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

De Bontebrug

buiten het *Kleine-poortje* is voor de *PASSAGE* van *RIJSTUIGEN* opengesteld.

POLITIE.

Sedert eenigen tijd hebben diefstallen plaats gehad van *PARAPLUIES*, zowel uit de woningen van Partikulieren als van de openbare straten.Zoo zijn onder anderen twee Zijden Parapluies weggenomen welke waren geplaatst tegen den westelijken gevelmuur der behuizing bewoond door Mevrouw *BAKKER*, in de Poelstraat, door twee Dienstmeiden, welke zich van dezelve hadden verwijderd, om te praten in het daar aanwezige gangje.Insgelijks zijn twee Zijden Parapluies weggenomen, welke, te samen gebonden, waren geplaatst tegen den ijzeren riggelings langs den westelijken gevelmuur der behuizing van den Heer Professor *ERMERINS*, aan de Vischmarkt, op den hoek der Haddingestraat, en wel bij de achterdeur, door iemand welke naar binnen was gegaan om eene boodschap te verrigten.Ten einde de boven bedoelde en andere ten *Bureau van Politie* aanwezige *ZIJDEN PARAPLUIES* te *herkennen*, worden zij, die *PARAPLUIES* vermisen, uitgenoodigd, zich ten spoedigste, tot bedoeld einde, aan het *BUREAU* van *POLITIE* te vervoegen.

NIEUWSTIJDINGEN.

RUSLAND.

Vroeger is reeds herhaaldelijk sprake geweest van het Russische memorandum, waarin de handelingen van het kabinet van Petersburg tot tenuitvoerlegging der artikelen 20 en 21 van het vredestractaat worden uiteengezet. De officiële tekst van dit document is thans bekend geworden. Daaruit blijkt werkelijk, dat Rusland met loyaliteit en verzoeningsgezindheid het tractaat heeft willen ten uitvoer leggen, en dat zoowel ten aanzien van het Slangen-eiland en Bolgrad, als ten opzichte van alle andere vraagstukken, die zich sedert hebben voorgedaan.

» Ofschoon vier der scheidsregters — zoo lezen wij o.a. in deze nota — nog voor kort in hevigen strijd met Rusland verkeerden, heeft het kabinet van Petersburg niet geschroomd aan hunne loyaliteit zich te onderwerpen, en aan te nemen wat de meerderheid der stemmen mogt vaststellen. Rusland heeft alles gedaan, om het vredesverdrag spoedig geheel in uitvoering te brengen. Het heeft goedgekeurd, dat de delta-eilanden van den Donau onder Turksch bestuur werden geësteld, in plaats van een Moldavië te komen, zoo als behoorde. De zaak van het Slangen-eiland heeft het zoo geschikt, dat daarover geen sprake meer kan wezen. Daar de mogendheden de vrees hebben te kennen gegeven, dat Bolgrad eene belangrijke militaire positie zou worden, heeft de Czaar dadelijk verklaard de stad niet te zullen versterken. Eindelijk heeft de Czaar bepaald, dat het grondgebied, dat aan Moldavië vervalt, dadelijk, als het werk der grensscheiding was afgelopen, moest worden afgestaan, zonder de teekening van de eind-overeenkomst af te wachten.

» Ook thans nog verklaart Rusland zich te onderwerpen aan de uitspraak der Parijsche conferentie. Alleen eischt het, dat die conferentie spoedig bijeengeroepen zullen worden. Met dat doel rigte de Russische gezant te Parijs, den 19den September j.l. een officieel verzoek tot de Fransche regering, en temeer is dien ten gevolge, dat graaf *Walewski* op last van den Keizer der Franschen, al de andere kabinetten heeft uitgenoodigd, om door gemeenschappelijk overleg tot eene oplossing der bestaande moeilijkheden te geraken. Het bedoelde memorandum eindigt met den levendigen wensch te uiten, dat de Donau-vorstendommen ten spoedigste door de Oostenrijksche troepen zullen worden ontruimd, en dat ook de Engelsche vloot de Zwarte zee verlaten zal.» In ons vorig nummer deelden wij de vreemde berichten uit Petersburg mede dat 50,000 man Russische soldaten onder generaal *Bernloff* aan de Perzische grenzen stonden, gereed om op de eerste aanvraag van den Schach op te rukken: alsmede dat twee corpsen aan de Oostenrijksche grenzen gereed stonden. — Zoo als die tijding daar stond, zou ze niets minder beduiden dan de voorbereidingen van Rusland tot een oorlog tegen Engeland en Oostenrijk. Zij mogt dan ook wel zeer onwaarschijnlijk heeten en wordt inderdaad ook reeds gelooft. Datzoogenoemde corps van 50,000 man onder *Bernloff* bestaat niet, alleen is er een klein observatiecorps onder *Chruloff* op de Russisch-Turksche grenzen in Klein-Azië. Ook de troepen aan de Oostenrijksche grenzen bestonden alleen in de verbeelding van den berigtgever.

» Een brief uit Petersburg meldt, dat aldaar ontwerpen tot het aanleggen van spoorwegen als paddestoelen prijzen. Bijna elke plaats wil een spoorweg hebben. De regering schijnt echter vooralsnog zich alleen te willen bepalen tot de groote lijnen, welke aan de Europeesche maatschappij zijn toegestaan; het overige zal later beslist worden.

ITALIE.

De in de geschiedenis der laatste jaren zoo veelvuldige moordaanslagen op vorstelijke personen is weder met één vermeerdert. Koning *Ferdinand* van Napels stond daaraan ten doel op den 8sten dezer, den dag die zoowel in Napels als elders in Italië was bestemd voor een feestdag ter eere der onbevleete ontvangenis. Eene wapenschouwing op dien dag gehouden gaf aan een soldaat van het regiment jagers de gelegenheid met de bajonet op hem aan te vallen. Hij miste evenwel zijn doel, de Koning is ongedeerd den aanslag ontvallen en de soldaat terstond in verzekerde bewaring genomen.

Uit Napels worden van den 9den dezer per telegraaf nog de volgende bijzonderheden hieromtrent medegedeeld:

Tijdens het defileren der troepen viel een jonge Calabresche jager te voet den Koning aan met zijn hartsvanger; hij stiet zoo geweldig tegen den zadel, dat de hartsvanger geheel verwrongen werd. De Koning is ligtelijk in de borst gewond; niettemin bleef *Z. M.* nog een uur te paard tot aan het einde van het defilé, en stelde de prins en gezanten gerust. Het volk vergezelde hem juichend naar het paleis. Nadat de wonde was verbonden, is de Koning weder uitgegaan; overal op zijn weg verdrong zich de juichende menigte. Heden heeft de Koning in den ministerraad voorgezeten, en openbare audientie verleend. De moordenaar heeft bij zijne verhooren de grootste knebheidigheid aan den dag gelegd en antwoordde op de tot hem gerigte vragen slechts: Ik heb mijne bevelen volvoerd.

Die moordaanslag ken op geen ongelukkiger tijd gedaan zijn. De Koning die, nu van den dwang der Westersche mogendheden ontheven, zich, volgens tijdingen in den laatste tijd, meer vergevingsgezind betoonde en reeds eenige personen begenadigd had, zal nu wel weder tot zijne vroegere hardnekkigheid en gestrengheid terugkeeren, nu men niet alleen op het eiland Sicilië door een opstand zijnen wil weerstreft, maar ook zijn eigen leven ten doelwit heeft gestaan aan de snoode plannen zijner onrustige onderdanen.

» Een andere moordaanslag heeft in den Kerkelijken Staat plaats gehad. Graaf *Lovalletti*, een der uitstekendste mannen van de liberale partij, is te Ravenna op de openbare straat door een pistoolschot van het leven beroofd. De moordenaar is nog niet gevat, en de beweegredenen die hem tot deze misdaad hebben geleid zijn onbekend.» Te Ostiglia, in de nabijheid van Verona, is tot het oprigten van een standbeeld van *Cornelius Nepos* besloten, naar-

dien de burgerij er roem op draagt dat die beroemde geschiedschrijver aldaar geboren is.

» Den 27sten November is de nieuwe Evangelische kerk te Nizza, waartoe ook uit Nederland in der tijd vele bijdragen zijn geleverd, ingewijd. Even als alle kerkelijke verrigtingen bij de Waldenzen, onderscheidde zich ook deze inwijding door hare plechtige eenvoudigheid, die niet naliet een' diepen indruk te weeg te brengen. Met de inwijding van dit eerste Evangelische Godshuis aan het strand van de Middellandsche zee, kan men de gemeente van Nizza als gevestigd beschouwen.

DUITSCHLAND.

Wij hebben dezer dagen gesproken van het besaen eener circulaire van de Pruisische regering aan hare gezanten bij de groote mogendheden. Het voornaamste punt daarvan is de verklaring van Pruisen, dat de regering maatregelen meent te moeten nemen, om hare regten op Neuchâtel te handhaven en dat zij, hoewel altijd bereid voorstellen te ontvangen, die van hare zijde niet meer denkt te doen.

» De kerkelijke conferentie in Pruisen heeft haren arbeid volbragt, en besluiten genomen ten aanzien van de onderwerpen, welke van hare zijde aan de regering als aannemelijk zullen worden voorgesteld, te weten: de gemeente-orde, het diakonaat, de lithurgie en de echtscheiding. Zij heeft echter het bijeenroepen van eene algemeene synode nog niet wenschelijk geacht, en begrepen, dat de Koning, met den opperkerkeraad, in deze aangelegenheden zal kunnen beslissen.

» Tusschen de regeringen van Hannover, Brunswijk, Oldenburg, Schaumburg-Lippe, Bremen en Hamburg is in de vorige maand eene overeenkomst gesloten tot het invoeren van een gemeenschappelijk gewigtsstelsel. Daarbij is als gewigts-eenheid aangenomen het pond van 500 grammen, hetwelk dus overeenstemt met het tolpond der staten van de tolvereeniging en met het in Mei dezes jaars wettelijk vastgestelde Pruisische pond. Hetzelfde wordt verdeeld in 10 looden, het lood in 10 quinten, het quint in 10 halve grammen. De centenaar wordt op 100 ponden gerekend.

ZWITSERLAND.

De regering heeft over de Neuchâtelische zaak eene memorie uitgevaardigd, waarin vooral betoogd wordt de noodzakelijkheid, dat Neuchâtel bij den bond blijve. Deze memorie is 92 pagina's 4 groot.

» Overigens heeft de regering kolonel *Ziegler*, die te regt voor een der beste veldheeren van het Zwitsersche leger gehouden wordt, naar Bern onthouden. Zijne tegenwoordigheid aldaar heeft betrekking op de beschikkingen door het departement van oorlog te nemen, om op alle eventualiteiten voorbereid te zijn.» Een ander hoofdofficier, kolonel *Bontemps*, eveneens om zijne bekwaamheden bekend, die ten vorigen jare zijn ontslag gevraagd en bekomen had, heeft zijn naam weder op de kaders van den staf doen plaatsen. Dit voorbeeld is door velen, vooral in de mindere rangen gevolgd.

GROOT-BRITANNJE.

De *Morning-Post* levert een artikel, waarin de Russische staatsmannen worden beschuldigd van bedrog ter zake van het vraagstuk van Bolgrad. Engeland, zegt het blad, is verzeerd van de meerderheid in het congres van Parijs; die meerderheid zal, zoo het meent, zijn van vijf tegen twee stemmen. Engeland zou niet tot de bijeenkomst der conferentie hebben toegestemd, indien het niet zeker ware geweest zijne interpretatie van het vredesverdrag ten aanzien van de nog hangende kwestien te zien aannemen. Het Parijsche verdrag, voegt de *Morning-Post* er bij, is streng bepaald. Engeland zal waken, dat het na de letter en den geest worde uitgevoerd. De *Times* bevat een artikel in gelijken zin. — Deze toon steekt weder zeer af tegen de waardige houding welke Rusland in het boven vermelde memorandum heeft aangenomen.

FRANKRIJK.

Op het oogenblik dat men de aankondiging van den juisten dag der heropening van de conferentie kon te gemoet zien, gewaagt men van nieuwe moeilijkheden, waardoor de hervatting der beraadslagingen eene vertraging zou kunnen ondergaan. Het kan geene bevreemding wekken, dat in eene zaak van zoo veel gewigt allerlei geruchten verspreid worden, welke elkan- der tegenspreken, zoodat 'tinderdaad het verstandigste is, aan geen van alle eenig geloof te hechten, en gerust de gebeurtenissen af te wachten; te meer, daar men uit een artikel in de ministeriële Engelsche *Globe* moet opmaken, dat tegen het houden der conferentie geene zwarigheid bestaat.» In den *Moniteur* wordt verslag gedaan van de ontvangst eener beëndiging van het 1ste reg. grenadiers der garde, welke aan den Keizer het proces-verbaal heeft overhandigd, waaruit blijkt, dat de keizerlijke prins als regimentskind in de sterkte van het corps is gebragt. Dit proces-verbaal is ondertekend door al de leden van het regiment en prachtig gebonden. De kolonel heeft, aan het hoofd der deputatie, in tegenwoordigheid van den Keizer, de Keizerin en den prins, een adres van dankbetuiging voorgelezen en bij die gelegenheid den wensch uitgedrukt, dat, daar de vader had verlangd, dat het kind zou worden opgevoed in de beginselen van zelfverloochening, van trouw aan het vaderland, en gehoorzaamheid aan de wet, het regiment trotsch was op de eer, aan hetzelfde wedervaren; — dat hij vurig hoopte, dat, als de tijd voor den prins zou zijn aangebroken om te regeren, hij bevoegd zou zijn om te bevelen, omdat hij had geleerd te gehoorzamen.

NEDERLAND.

Tweede Kamer der Staten Generaal.

Zitting van Woensdag den 10den December.

In deze zitting is ingekomen een wets-ontwerp strekkende tot voorloopige vaststelling der uitgaven voor het departement van binnenlandsche zaken, dienst 1857. Dit wets-ontwerp is gelijklopende met het afgestemde; alleen bevat het eene slotbepaling, volgens welke de uitgaven, krachtens deze wet voor het dienstjaar 1857 te doen, de helft van het bedrag niet te boven zullen gaan. De memorie van toelichting, bij dit ontwerp gevoegd, is, bij ongesteldheid van den minister van binnenlandsche zaken, ondertekend door den minister van financiën. — Verzending naar de afdeelingen.

» Aan de orde is de beraadslaging over hoofdstuk XI (*Kolonien*). Op voorstel van den voorzitter, wordt besloten te beraadslagen: 1) over het koloniaal beheer in het algemeen; 2) over Oost-Indië in het bijzonder, en 3) over de West-Indiën, terwijl na afloop daarvan over andere punten zal kunnen worden beraadslaagd.De heer *v. Bosse* dringt aan op eene spoedige indiening van de comptabiliteitswet bij art. 60 der grondwet bedoeld, en vraagt wat het baat, dat wij hier een budget hebben, waarvoor de minister verantwoordelijk is, als daarnaast nog 70 millioenen ter beschikking van den minister van koloniën alleen zijn.De heer *v. Hoëvell* verklaart zich in denzelfden zin. De heer *Baud* wijst op de vele moeilijkheden aan de indiening van bedoeld ontwerp verbonden. Ook vraagt hij, waar de Kamer den tijd zou vinden, als zij het Indisch budget even als het Nederlandsche wilde behandelen; hij acht dergelijke uitbreiding der bemoeijingen van de Wetgevende Vergadering bedenkelijk.De heer *Rochussen* wenscht de indiening van het ontwerp op de Indische comptabiliteit doen wachten tot dat de zaak der comptabiliteit hier te lande zal geregeld zijn.

De minister van koloniën verklaart, dat de bedoelde wet ook door hem op hoogen prijs wordt gesteld, maar dat hij, na

kennis genomen te hebben van het gebeurde met het vroeger ingediend ontwerp, overtuigd is, dat zij niet wel kan worden daargesteld, dan na de regeling van de wet op het beheer der geldmiddelen hier te lande; ofschoon er, gelijk te regt is opgemerkt, een groot verschil tusschen beide zal moeten bestaan. Hij aarzeld intusschen niet te verklaren, dat de koloniale geldmiddelen met de meeste nauwgezetheid worden bestuurd en verantwoord.

De heer *Sloet* vestigt de aandacht op het kon. besluit van Januarij 1854, betreffende het behoud van de rijks-archiven in de O. I., en zonder het onttrekken van dergelijke bescheiden te willen verdedigen, wijst hij op de voordeelen der publiciteit betreffende het koloniaal beheer, ten aanzien waarvan door het toelaten van vreemde consuls daar te lande toch geen geheimhouding meer kan worden verzekerd. Hij vraagt ook wat er is van de geruchten, als of men in Indië de drukpers en ook den boekhandel zoude willen belemmeren, door n.l. den vrijen invoer van boeken toe te laten, maar de verspreiding van die boeken te bestraffen; hij meent de bewindslieden tegen dergelijke maatregelen ernstig te moeten waarschuwen.De heer *v. Eck* merkt het besluit van Januarij 1854 als eene inbreuk op de openbaarheid, en meent dat het behoorde te worden ingetrokken.De minister van koloniën verdedigt het besluit, en verklaart, dat het gunstig heeft gewerkt en geen nadeel heeft te weeg gebragt, — en dat daarenboven met hetzelfde in het staatsbelang is voorzien. *Z. exc.* betuigt zijn leedwezen, dat de heer *Sloet* zich nu reeds op eene ongunstige wijze heeft uitgelaten omtrent eene verordening, die niets anders is dan een reglement, voortvloeiende uit eene wet, welk reglement nog niet is uitgevaardigd; — en oordeelt, dat zulks ligt aanleiding kan geven om de gemoederen te verontrusten. De heer *Thorbecke* heeft geoordeeld dat de minister dit zou kunnen verhoeden, met het stuk bekend te maken.

» Na nog eenige woordenwisselingen, worden de algemeene beraadslagingen over het eerste punt gesloten en die over het tweede geopend.

De heer *Stolte* houdt eene uitgebreide rede over den handel met Japan in het algemeen, en over het verkeer van den maatregel der Regering door het tot zich trekken van den Kambang-handel.De voortzetting der beraadslagingen wordt bepaald tot morgen. Van de aanneming van hoofdstuk X (*Oorlog*), dat in deze zitting voor de tweede maal werd in stemming gebragt, hebben wij in ons vorig nummer reeds bericht gegeven. De meerderheid bestond uit slechts ééne stem. Groot was de belangstelling in den uitslag dezer stemming, zoodat men zelden, zoowel in de zaal zelve, als in den omtrek, zoo vele personen opmerkte, waaronder zich ook vele dames bevonden.

Zitting van Donderdag den 11den December.

De beraadslagingen worden voortgezet over Hoofdstuk XI (*Kolonien*) en wel over de Oost-Indische aangelegenheden in het bijzonder. Aan die discussiën namen deel de heeren *Gevers Deynoot*, *Thorbecke*, *van Bosse*, *Rochussen*, *Sloet tot Oldhuis*, *Flout*, *Stolte* en *van Hoëvell*. Bij herhaling heeft de minister van koloniën het woord gevoerd. Zijne verklaringen komen, wat de hoofdpunten betreft, hierop neder:1) werden er inlichtingen gegeven nopens de aangelegenheden van Japan en over den uitkoop van de Kambang-pacht. De pogingen der Regering strekten daartoe, om de Japansche havens ook voor vreemde naties open te stellen en den partikulieren handel op Japan meer gemakkelijk te maken. Het lag niet in hare bedoeling, om uitsluitend voordeelen voor ons land te bedingen. De handelwijze der Regering en de plaats gehad hebbende onderhandelingen hebben geene moeilijkheden opgeleverd met de Japansche regering, noch verwikkelingen met het buitenland veroorzaakt. Nog dezer dagen is een schrijven van den Nederlandschen commissaris, den heer *Donker Curtius*, ingekomen, waaruit blijkt, dat de Japansche regering zich al meer en meer bereid betoont aan de wenschen van dien commissaris tot het verlaten van het stelsel van afsluiting te voldoen. 2) Wat betreft de directe vaart door stoomschepen tusschen Nederland en Oost-Indië, heeft de minister afgezien van het denkbeeld, in de memorie van beantwoording ontwikkeld, om vooraf het rapport der commissie over de zaak der doorgraving van de landengte van Suez af te wachten. Hij zal die directe vaart zooveel mogelijk bespoedigen en den Koning voorstellen de voorwaarden openbaar te maken, welke de Regering aan de onderneming stellen zal, ten einde ieder, die mededingen wil, wete waaraan hij zich te houden hebbe. 3) De behandeling van de zaak der uitvoering van de wetten tot herstel van het Ned. Indisch muntwezen en bepaaldelijk van de kwestie van de Indische koperen munt, is uitgesteld tot de behandeling van het rapport der commissie van de Kamer, over het muntverslag. 4) Het vraagstuk wegens de herziening van de tarieven van in- en uitgaande regten in Indië, verliest de minister niet uit het oog. Hij heeft bepaaldelijk aan den gouv.-gener. gevraagd, of de plaatselijke gesteldheid ook eenige wijziging noodig maakte. 5) De steeds toenemende uitgaven in Indië zijn een gevolg van de meerdere regeln, welke aan het Indisch bestuur is gegeven. Onder anderen zijn de kosten voor het onderwijs uitgebreid. 6) Heeft de minister het toegegeven, dat nopens de regeling der burgerlijke pensioenen in Ned. Indië bepalingen bestaan, welke niet overeen te brengen zijn met de billijkheid. Een ontwerp deswege is aan de beoordeeling van den gouverneur-generaal onderworpen. Het ligt geenszins in de bedoeling van den minister, om bij besluit te regelen wat door de wet moet worden vastgesteld. 7) Wat aangaat het stelsel van vrijen arbeid, is zijne meening, dat de gedwongen arbeid van lieverlede door vrijen arbeid moet worden vervangen en dat het de pligt der Regering is, om op eene doelmatige wijze dit stelsel te verwezenlijken. Hij gaf de verzekering, dat, zoo hij nog mogt geroepen zijn om aan het Indisch regerings-reglement op dat punt uitvoering te geven, hij dit doen zal in den geest en naar de letter dier wet. — De discussiën zullen morgen worden voortgezet.

De commissie van rapport urs der Tweede Kamer heeft nopens de voordragt om de bestaande verordeningen op den invoer van granen en andere levensmiddelen nog voor een jaar te verlengen, het eindverslag vastgesteld. Zeer vele leden hadden verlangd voortaan den vrijen invoer van granen te bestendigen. Vrij algemeen is de wensch te kennen gegeven, dat de zaak bepaaldelijk mogt worden geregeld, opdat men zoude weten, waaraan zich te houden. — Eenige leden hebben geoordeeld, dat eene bepaalde regeling nog wel kon worden verschoven, en dat, bij eene aanmerkelijke daling der graan-prijzen, de regten van 1847, welke zijn van f 8 op het last tarwe, en van f 6 op het last rogge, zouden kunnen worden hersteld, ten einde de schatkist in het genot te laten van eene inkomst van 3 à 4 tonnen gouds.

De Regering heeft begrepen, dat, bij de maatregelen, welke nog in andere staten op den in- en uitvoer van granen worden genomen, men niet kan aannemen, dat men tot den gewonen staat van zaken is teruggekomen, en heeft het reeds alleen uit dien hoofde noodzakelijk geoordeeld, om de bestaande verordeningen nog voor een jaar in stand te houden.

's GRAVENHAGE, 12 December.

Bij kon. besluit van den 6den dezer is aan den heer mr. *G. C. J. van Reenen*, gewezen minister van binnenlandsche zaken, verleend een pensioen van f 3200.

» Bij kon. besluit van den 4den dezer, zijn benoemd tot kommandeurs der orde van den Ned. Leeuw: de ridders dier orde en adjudanten des Konings in buitengewone dienst, de

heeren jhr. F. V. A. ridder de Stuers, luitenant-generaal, kommandant van het leger in Ned. Indië, en J. F. D. Bouricius, schout-bij-nacht, kommandant der zeemagt en inspecteur der marine in Ned. Indië.

Bij besluit van den 8sten zijn, tot belooning van hen die zich bij de in de maand Junij 1856 plaats gehad hebbende expeditie naar de baai van Tomorie (Oostkust van Celebes) hebben onderscheiden, benoemd tot ridder der orde van den Ned. Leeuw, de majoor der infanterie in Oost-Indië E. C. F. Happe; tot ridders der 4de klasse van de Militaire Willemsorde: de luitenant-ter-zee 2de kl. jhr. L. H. W. M. de Stuers; en van de infanterie in Oost-Indië, de 1ste luitenant F. J. Henner en de sergeanten A. Svabedissen en P. Ernst; en zullen bij afzonderlijke dagorders, zoo in Nederland als in Indië, eervol worden vermeld: van de artillerie in Oost-Indië, de 1ste luitenant J. P. W. M. Jansen, en van de infanterie de 1ste luitenants F. C. J. van Dentsch, O. H. Musch en J. G. van Thiel; de 2de luitenant J. B. de Graaf; de sergeant-majoor A. Keller; de sergeanten F. L. M. Sevenstern en J. C. Schweg; de korporaal H. Eschel, en de walbuschutter N. Douwes.

Bij besluit van den 9den zijn tot belooning dergenen die zich bij de in de maand Julij 1856 plaats gehad hebbende onlusten in het Loomarsche (Borneo) hebben onderscheiden, benoemd tot ridders der 4de klasse van de Militaire Willemsorde, de 1ste luitenant der infanterie J. C. Hamel en de sergeant D. Bos; en is bepaald dat bij afzonderlijke dagorders, zoo in Indië als in Nederland, eervol zal worden vermeld de 1ste luitenant der infanterie H. A. B. W. L. von Koch.

Nog is bij besluit van den 30sten Nov. benoemd tot ridder der 4de kl. van de Militaire Willemsorde, de majoor A. M. E. van Deventer, onderdirecteur der genie in de 1ste militaire afdeling op Java, ter zake van zijne verrigtingen op Borneo op den 21sten November 1850.

Bij besluit van den 7den dezer, heeft Z. M. benoemd tot Hd. adjudant in buitengewone dienst, den kolonel E. C. C. Steinmetz, chef bij den generalen staf bij het leger in Ned. Indië.

Zooals wij reeds onder de telegrafische berichten in ons vorig nummer hebben medegedeeld, heeft Z. M. nog niet beschikt op het door den heer Simons, minister van binnenlandse zaken, aangeboden aanbod, en gedurende de ziekte van dezen, den heer jhr. mr. A. G. A. ridder van Rappard, minister voor de zaken der Hervormde eredienst, enz., tijdelijk met de portefeuille van binnenlandse zaken belast.

Hoewel de toestand van den minister van binnenlandse zaken ernstige ongerustheid blijft inboezemen, verneemt men echter met genoegen, dat in z. exc. toestand enige beterschap is waargenomen. De lijder is echter zoo zwak, dat er weken rust en afzondering noodig worden geacht om de uitputting en het verval van krachten, welke zich geopenbaard hebben, te boven te komen.

De Regering heeft van de Kamer f 182.000 aangevraagd voor tijdelijke instandhouding der kolonien van weldadigheid, tot dat de zaken der maatschappij wettiglijk geregeld zijn. Denklijk wordt de maatschappij failliet verklaard.

Op een rekest van het studenten-corps der kon. akademie te Delft gerigt aan den gemeenteraad, houdende verzoek om de jaarlijksche kermis te verschuiven, daar die tot hiertoe plaats had omstreeks den tijd dat de eind-examina aan de akademie moesten plaats hebben, waardoor veel hinder werd toegebracht aan de studie, is besloten, onder nadere goedkeuring van ged. staten, de kermis voortaan te doen aanvangen op den laatste Maandag in de maand Augustus.

Uit Luxemburg meldt men van den 5den dezer, dat, luidens gegeven bevel door de regering, alle civiele beamtten trouw aan de nieuwe constitutie zullen moeten zweren. Intusschen behoeven de militairen dezen eed van trouw, krachtens den inhoud dezer constitutie zelve, niet te doen, en zijn zij van hunnen vroeger gedanen eed ontslagen.

Maandag 11. zijn alle leden der oppositie bij verschillende takken van administratie, de procureurs, de notarissen, de ambtenaren enz. bij den minister Eijsschen ontboden, die hun heeft doen weten, dat bij hun eene mededeeling had te doen, voordat zij den eed op de nieuwe constitutie konden afleggen.

Naar hetgeen men dienaangaande verneemt, moet de minister hun onder het oog gebracht hebben, dat de eed, die thans door hen afgelegd moest worden, eene soort van veroordeeling hunner vroegere handelingen in zich sloot. Tevens verneemt men echter, dat de minister ten dezen niet geslaagd is.

HAARLEM, 11 December.

In de zitting van den gemeenteraad van heden is met eenparigheid van stemmen der 18 tegenwoordige leden, besloten om tot eene nieuwe verkiezing over te gaan van een lid dezer vergadering, in stede van de verkiezing, welke op den 5den Aug. 11. heeft plaats gehad en bij welke jhr. M. Salvador de volstrekte meerderheid heeft erlangd.

's HERTOGENBOSCH, 10 December.

Eergisteren avond is de kermistint waarin het bombardement van Sebastopol wordt vertoond, terwijl zich eene vrij aanzienlijke menigte aldaar bevond, gedeeltelijk ingestort. Gelukkig zijn daarbij geene ernstige ongelukken te betreuren. Men spreekt van eene vrouw wier been is gebroken en van eenige andere ligte kneuzingen.

De baan voor den spoorweg van Vlissingen naar de Duitse grenzen is reeds gevorderd tot aan de gemeente Helvoirt. Voorloopig is men nog slechts bezig met het ruimen van het in te nemen terrein. Met het voorjaar zal men met kracht aan die baan beginnen.

Uit Maastricht schrijft men, dat het feest der onbevleete ontvangenis van de H. Maagd aldaar den 8sten dezer met grooten luister is gevierd, en wel voornamelijk in de kerk Notre-Dame. De mis en het salut des avonds werden beiden door groot orkest begeleid.

ARNHEM, 10 December.

Heden is door het provinciaal gerechtshof van Gelderland in hooger beroep uitspraak gedaan in de zaak van den weloerw. heer Te Vaatveek, R. K. kapellaan te Amersfoort, waarvan bereids melding is gemaakt. Het hof heeft de door den eersten regter uitgesproken straf bevestigd en de kosten bij lijfswang in verband met de zaak; met overweging dat het buiten deze stad gelege kerkhof, volgens de taalkundige betekenissen der grondwet, overeenkomende met de bedoelingen van den wetgever, als geen beslotene plaats kan worden aangemerkt.

GRONINGEN, 13 December.

Het strekt ons tot genoegen te kunnen melden dat de verzameling afbeeldingen van hoogleeraren te Groningen van vroegeren en lateren tijd, welke in de senaatskamer van ons akademiegebouw bewaard wordt, door de welwillendheid van onderscheidene personen voor deze eerst sinds weinige jaren bestaande instelling, langzamerhand toeneemt. Behalve de portretten toch van de hier thans levende hoogleeraren en de reeds overledene VAN SWINDEREN en LUDERS, zijn er van de vroegeren voor en na ontvangen afbeeldsels van UBBO EMMIJS (geschenk van den hoogle. DE LA FAILLE), DE RHOER, ENGELHARD FORGESIUS, MENINGA, MUNNICKS, J. MULDER, CANEGIEIER RUARDI, BAKKER en YPEL — alle geschenken van de betrekkingen der genoemde hoogleeraren — en is deze verzameling thans weder verrijkt met het welgelijkt portret van den hoogle. J. A. ULKENS, der hoogeschool ten geschenke gegeven door zijn zoon Th. F. ULKENS, predikant te Wehe en Zuurdijk. — Gelijk vielen dit bericht zeker met genoegen zullen vernemen, vertrouwen wij dat dat voorbeeld bij geschikte gelegenheid ook nog door anderen zal gevolgd worden.

Door de provinciale geneeskundige commissie is in hare vergadering van heden als scheepsheelmeester geëxamineerd en bevorderd F. C. W. KOETS.

De tweede Kersdag zal hier ook dit jaar wederom, evenals in vorige jaren, worden dienstbaar gemaakt tot een liefdadig doel. Er zullen op den avond van dien dag in de Martini-kerk door eenige sprekers god-dienstige dichtstukken worden voorgedragen, terwijl de gemeente, ondersteund door het orgel en de militaire muzijk, bij afwisseling uit de Evangelische gezangen zal zingen. De opbrengst zal strekken ten voordeele van het gesticht voor pleegzusters en verwaarloosde kinderen.

Heden middag werd alhier van de Zuiderwerf van G. K. DE VRIES te water gelaten de nieuwgebouwde galjoet groot p. m. 70 last, kapit. R. H. WATERBORG, te Groningen.

Sedert onze laatste opgave is nog bij den commissaris des Konings ontvangten ten behoeve van Groot-Singir (Ned. Indië), van de gemeenten Marum f 46,93 en Grijskerk f 23,40.

De raad der gemeente Winschoten heeft in zijne openbare vergadering van den 12den dezer besloten om die gemeente

op bepaalde plaatsen, inkomstig door middel van gas te verlichten. Zoodra de zaak definitief met de ondernemers zal zijn geregeld, zal met de daartoe betrekkelijke werkzaamheden kunnen worden aangevangen. Bij al het nuttige dat door Winschoten zoo in het belang zijner ingezetenen als dat der omliggende plaatsen, wordt ondernomen, bekleedt het voornoemde plan ontegenzeggelijk eene voornamelijkheid.

In het logement van E. J. DUINSTER, te Wildervank, is men thans druk bezig met het inrigten der gasfabriek, waartoe genoemde heer, ter verlichting van zijn logement, concessie heeft bekomen.

Men vernemt dat te Stads-Kanaal eenige ingezetenen het voornemen hebben opgevat, eene broodfabriek op te rigten, om zoo doende aan iedereen goedkoop brood te leveren, waartoe bereids f 1600 is ingeteekend.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Zaterdag den 13den December.

Aanwezig: de heeren SLOT, TRIP, OUDMAN, MULLER, VAN ITTERSUM, ROELFSEMA, DOORNBOOSCH, VAN HOUTEN, DE SITTER, MESDAG, EDELINCK, MELIER, GEERTSEMA, VAN HEIJNINGEN BOSCH, WICHERS, QUINTUS en VAN IMHOFF.

Aan de orde worden gesteld:

1) Conceptantwoord op de nota van bedenkingen van den minister van binnenl. zaken op de plaats. verordening tot het heffen van leges, waag- en marktloonen. — Vastgesteld.

2) Ontwerpbesluit tot wijziging van het brandreglement en de instructie voor den directeur der gasfabriek. — Vastgesteld.

3) Voordragt van burg. en weth. tot het aanschaffen van onderscheidene kleine handbrandsputten.

De heer VAN ITTERSUM vraagt of het de bedoeling is die spuitjes bij de verschillende wijkmeesters te plaatsen en of de ingezetenen die dan bij het ontstaan van brand van hen kunnen leenen.

De voorzitter antwoordt, dat de spuitjes ter beschikking zullen zijn van allen die met de regeling van het brandwezen in trekking staan, en dat ze ook door partikulieren kunnen worden gekregen, mits met eenige restrictie en onder verantwoordelijkheid der wijkmeesters.

De heer ROELFSEMA doet het groote nut uitkomen van die handbrandsputten bij den aanvang van brand en tot behoud van belchende gebouwen, daar ze kunnen worden gebracht op die plaatsen, waar geene groote spuiten kunnen worden aangevoerd.

De heer GEERTSEMA betwijfelt het groote nut, dat in de bedoeling van burg. en weth. ligt met het aanschaffen van de handbrandsputten.

De heer DE SITTER zegt geheel doordrongen te zijn van het groote nut van handbrandsputten, maar dan moeten ze van eene grootere capaciteit zijn dan de voorgestelde, die z. i. geen doel zullen treffen, zoodat hij het nuttiger zou achten die handbrandsputten van grootere capaciteit te maken in minder aantal en die dan in ieder brandspuithuisje te plaatsen.

De voorzitter merkt op, dat dit tot de uitvoering van het besluit behoort, maar dat eerst het beginsel moet worden vastgesteld of er handbrandsputten zullen worden aangekocht.

De heer VAN ITTERSUM spreekt in denzelfden zin.

De heer QUINTUS kan zich met de voordragt niet vereenigen. Men moet ook wat het aantal brandsputten betreft geen te grooten overvloed hebben, daar het dan veelal bezwaarlijk zal worden ze goed te onderhouden. Het is veel beter om een minder groot aantal te hebben, als deze slechts goed zijn.

Na eenige verdere discussiën wordt besloten deze zaak aan burg. en weth. tot een nader onderzoek op te dragen.

4) Onderscheidene voorwaarden van uitbestedingen en verpachtingen. — Deze worden achtereenvolgens goedgekeurd, nadat bij die van het onderhoud der straten door den heer QUINTUS was gewaarschuwd tegen het te veel losmaken van den grond, telkens wanneer de straten hersteld worden, waarop de heer TRIP antwoordde, dat niet meer grond werd losgemaakt dan volstrekt noodig was — en nadat op eene vraag van den heer DE SITTER door den heer TRIP was te kennen gegeven, dat de hier omschreven leverantiën niet behoeven te strekken ten dienste van de gasfabriek.

5) Rapport over de herziening van de instructie voor den vischschryver. — In de vorige zitting was besloten aan de vroeger commissie op te dragen eene nieuwe redactie van haar voorstel te maken. — Deze wordt alsnu gelezen en dienovereenkomstig besloten.

6) Benoeming van een commissaris voor de korenbeurs. — Van het door de kamer van koophandel voorgedragen tweetal werden op den heer J. SCHILTHUIS, U.G.Z. 10 en op den heer H. DOORNBOOSCH 8 stemmen uitgebracht, zoodat de eerste is benoemd.

7) Adres van de commissie voor werkverschaffing, vergunning verzoekende om in het Sterrebosch steenen te mogen laten uitgraven. — In de vorige zitting was besloten deze zaak uit te stellen om eerst te vernemen of dat graven ook naadeelig kon zijn voor de boomen. De heer TRIP heeft daaromtrent het gevoelen van den hoogleeraar VAN HALL ingewonnen, die hem heeft medegedeeld, dat als de gravers op 1 el afstand der boomen blijven, er dan niet alleen geen bezwaar in lag, maar het loswoelen van den grond voordeelde voor de boomen zoude zijn.

Intusschen is een nader adres ingekomen van de commissie van werkverschaffing, waarbij wordt opgekommen tegen het in de vorige zitting door een lid geuite gevoelen, alsof hare werkzaamheid slechts zoude bestaan in eene vertoonmakerij, die weelde-arbeid geeft en luiheid voedt. Zij acht het overbodig te wijzen op de ellende, die hier vóór hare bemoeijingen door het gebrek aan werk en den hoogen prijs van levensmiddelen bestond, maar wil alleen herinneren, dat zij werk verschafft in den winter zonder eenige geldelijke ondersteuning van het gemeentebestuur of van partikulieren te ontvangen. Volgaarne de vroeger verleende vergunningen tot het graven van keijen op prijs stellende, zegt de commissie toch geen medewerking van het bestuur te wenschen, als dit niet overtuigd is van het heil van haren arbeid.

De heer GEERTSEMA meent, dat de klacht niet geheel juist is, en dat de woorden van bedoelden spreker verkeerd zijn uitgelegd. Overigens meent hij, dat eene dergelijke recensie van die commissie tegenover het gemeentebestuur, dat getoond heeft de werkzaamheden der commissie op prijs te stellen, niet te pas komt.

De heer QUINTUS wenscht niet te treden in eene refutatie van eene beoordeeling van zijne hier in den raad geuite opinie. Hij moet alleen opmerken, dat de commissie zijn gevoelen geheel verkeerd begrepen heeft.

De heer VAN ITTERSUM moet verklaren, dat hier een misverstand heeft plaats gehad, en dat de bemoeijingen van de commissie van werkverschaffing op hoogen prijs worden gesteld.

Na eenige verdere woordenwisseling wordt, op voorstel van den heer WICHERS, besloten, het tweede adres aan te nemen voor notificatie en verder aan het verzoek van de commissie te voldoen.

8) Ontwerpreglement op het toezigt op de publieke vrouwen in de huizen van onucht. — Burg. en weth. deelen mede, dat zij door de geneeskundige commissie opmerksaam gemaakt op het hoogst wenschelijke van zulk een toezigt, zich met de reglementen te dezer zake in andere steden heeft bekend gemaakt en de voorlichting heeft gevraagd van de hoogleeraren DE LA FAILLE en JANSSEN en dr. REILINGH, die daaraan voldaan hebben door de toezending van een ontwerp-reglement, 't welk later nog na onderzoek door genoemde heeren is gewijzigd en nu met eene memorie van toelichting aan den raad ter overweging en goedkeuring wordt aangeboden. — Zal rondgaan bij de leden.

9) Rekest tegen het vastgestelde tarief voor het veer op Nijmegen en Arnhem. — Nadat de kamer van koophandel en fabrieken hierover was gehoord, zijn de stukken verzonden naar de besturen van genoemde gemeenten, die hebben geantwoord tot geene verandering te kunnen besluiten. — Ter visie gelegd.

10) Verzoek van W. H. WIERTS om eene heemstede bij de Buinermund in erfpacht te bekomen. — Toegestaan.

11) Verzoek van H. MULDER, opzigt der korenbeurs, om continuatie in zijne betrekking. — Hierop is berigt en raad gevraagd van de commissarissen van de korenbeurs, die, ten gevolge van het zwak gezigt en lichamelijke ongesteldheid, bedenkingen hebben om den genoemden opzigt op nieuw voor drie jaren te benoemen en daarom voorstellen hem voor slechts 1 jaar te continueren in zijne betrekking. — Dienovereenkomstig besloten.

12) Ontwerp-besluit tot bepaling eener overschrijving van f 2919.004 van den post voor onvoorziene uitgaven op dien voor waterleidingen enz., op de begroting voor 1856.

Vastgesteld, nadat de heer TRIP, op eene vraag van den heer GEERTSEMA, had opgemerkt, dat het hier eene buitengewone uitgave betrof, het maken van de St.-Jansbrug, enz. 't welk bij het opmaken der begroting niet had kunnen worden vooruitgezien.

13) Rapport nopens de voorwaarden van aanbesteding eener draaibrug, in plaats van het Trappenboogje, bij monde van den heer TRIP. De commissie heeft geene bedenkingen tegen het ontwerp en stelt voor dat goed te keuren en daarnaar de uitbesteding te doen. — Ter visie nedergelegd.

14) Adres van vier voerlieden klagende over eene aanmerkelijke hindernis, die hun in de uitoefening van hun beroep wordt toegebracht. — Daar het adres niet op zegel is geschreven, wordt besloten het niet in overweging te nemen.

25) Onderzoek der geloofsbrieven van den heer SWAAGMAN. — Hiertoe wordt eene commissie benoemd en inmiddels de zitting voor een half uur geschorst.

Bij het hervatten der werkzaamheden rapporteert de commissie, bij monde van den heer VAN HEIJNINGEN BOSCH, dat alle stukken in orde zijn bevonden, weshalve zij tot de toelating van den heer SWAAGMAN adviseert. — Dienovereenkomstig besloten.

De zitting wordt hierop met gesloten deuren voortgezet.

KERKNIEUWS.

Rij kon. besluit van den 3den dezer zijn goedgekeurd de beroepingen van predikanten bij de Hervormde gemeenten: van Hemelum, Mirns en Bakhuisen, op M. VAN HEIJNINGEN NANNINGA, kandidaat; van Zaamslag, op G. D. KRUIJF, kandidaat; van Vaassen, op J. P. NONHEBEL, pred. te Heemse; van Elspeet, op M. VAN LEEUWEN, D.Z., pred. te Garderen; en van Doesborgh, op W. C. E. KOCH, pred. te Heinenoord.

Te Zalt-Bommel is het volgende twaalfal van predikanten geformeerd: BERLAGE te Naarden, BROUWER te Oudkerk, VAN HONAT te Moerdijk, KELLER van Hoorn te Baambrugge, KOCH te Oosterwijk, KROL te Nieuw-Vossemeer, LINSE te Steenderen, MACLESTER LOOP te Breukelen, MONTJON te Goudriaan, ALINK PRINS te Korte-Zwaag, VAN DER WILLIGEN te Vorchten, en TE WINKEL te Bennebroek.

— Ds. DUBART te Kamerijk, heeft voor het beroep naar Amerongen bedankt.

— Bij de Evang.-Luth. gemeente te Edam is tot predikant beroepen ds. A. A. BEUDEKER, thans te Brielle en Hellevootsluis.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, 13 December.

In de zitting der Tweede Kamer is heden de beraadslaging over hoofdstuk XI (Koloniën) ten einde gebracht en bij de stemming aangenomen met 50 tegen 12 stemmen.

Over hoofdstuk XII (Onvoorziene uitgaven) hebben wederom de stemmen gestaakt, zoodat hierover Maandag moet worden herstemd. Er verklaren zich 32 voor en 32 tegen het hoofdstuk.

EFFECTENBEURS.

AMSTERDAM, 13 December.

NEDERLAND Werk. Schuld	à 2½ pCt.	63.
Dito	Dito	3
Dito	Dito	4
OOSTENRIJK Metalliek	5	73½
Dito	1851 en 1852	2½
Dito	Nieuwe Litt. B.	5
Dito	Nation. Metall.	6
SPANJE Onbep. St.	1½	23½
Dito Binnenl.	3	36½
PORTUGAL	3	44½
RUSLAND Obl. Hope	1798 en 1816	5
Dito Dito	1828 en 1829	5
Dito bij Hope	4	—
Dito bij Stieglitz	4	—
N. Leening van 1855 bij Stieglitz	5de serie	5	93½
Dito	6de serie	5

LONDEN, 13 December. Consols 94.

PARIJS, 13 December. Fransche 3 pCt. f 67.40.

WEENEN, 13 December. Metalliek 5 pCt. f 82½. Nat. Leening f 84½. Wissel op Londen f 10.16. Zilver f 6½.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

TEXEL 10 Dec., Kaspersma Eendracht, Londen.
HELVOET 10 Dec., van der Tak Joan, Batavia; Scherpbier Remke, Lissabon.
BROUWERSHAVEN 10 Dec., Boer Zes Gezusters, Batavia.
BUENOS AYRES 9 Oct., Stikkel Zwarte Zwaan, Rotterdam.
MONTEVIDEO 24 Oct., van Onnemen Minerva, Liverpool.
FERNAMBUCK 30 Oct., Huisinga Elisabeth, Rio de Janeiro.
ST. GEORGE d'ELMINA 20 Oct., Mulder Drenth Benin, Axim.
MADERA Westeren van Meesteren Nederl. oerl. stoomschip Merapie, v. Vlissingen n. Batavia, heeft den 23 Nov. de reis voortgezet.
PORTSMOUTH 8 Dec., van der Meer Cornelia Jacoba, v. Rotterdam n. Bilbao.
DUNDEE 7 Dec., Gruppelaar Stad Goor, Zwolle.
NORTH SHIELDS 8 Dec., Lackrooy Anna Louisa, Amst.; Stasse Clemens, Vlissingen.
HAMBURG 10 Dec., de Boer Jantina, Rouen; Topzant Martha en Prins Heiko Prins, Londen.
CUXHAVEN 9 Dec., Maria Reijna, Oporto; — 10 Veldhuis Monnikendam, Cette.
KOPPENHAGE 8 Dec., de Graaf Hermanna Gesina, Pekela?

Vertrokken.

HELVOET 10 Dec., Meijer Julius, Newyork.
ST. GEORGE d'ELMINA 19 Oct., de Wit Axim, Rotterdam.
BILBAO 3 Dec., Folgerij Agatha Geertruida, Antw.
CARDIFF 28 Nov., Tange Ferdinandina Emma, King George Sound.
HAMBURG 10 Dec., Trias Heerenveen, v. Maracaibo.
ALTONA 9 Dec., Stuitje Jochenna, Harburg.
LANDSCRONA 1 Dec., de Groot Jacoba Geziena, Londen.
In lading.
LIVERPOOL 8 Dec., Wegener Mr. Martha, Livorno.
Zeilklaar.
KOPPENHAGE 8 Dec., Schuyers Fennegina, Landsrona.

GRONINGEN, 13 Dec. Binnengekomen het nieuwgebouwde schooner-schip Aaltje Maanhus, groot ruim 100 last, kapit. H. W. de Vries, van Sappemeer, gebouwd op de werf van J. O. van der Werf, te Hoogezand.

AMSTERDAM, 11 Dec. Het schip Johannes, kapit. ter Poorten, van hier naar Civita Vecchia, op de Italiaansche kust gestrand, is volgens berigt van Rome, vrijgesteld, doch het volk gered; de lading tabak enz. wordt beschadigd geborgen.

ELSENUR, 7 Dec. Het schip Udo Frederik, kapit. van der Werff, van Riga naar Toulon, heeft alhier ter reede een anker en ketting verloren en meer andere schade bekomen.

RENSBURG, 8 Dec. Door de ingevallen dooi en hevigen storm uit het Z.W., is de Boven- en Beneden-Eider van ijs bevestigd en zullen de alhier ingevroren schepen de reizen kunnen voortzetten. — Te Holteneau zijn liggende de schepen: Zwaantuin Margrietha, kapit. de Vries, v. Malmö n. Amsterdam; Jonge Timen, kapit. Siewers, v. Koningsb. n. Leith; Jantje, kapit. de Haan, v. Stettin n. Newcastle en Maria, kapit. van der Star, v. Stettin n. Londen; de laatste moet alhier repareren, de overigen zullen waarschijnlijk almede de reizen kunnen vervolgen.

LIJST DER NEDERLANDSCHE SCHEPEN welke de Soud gepasseerd zijn.

8 Dec. Truster, Rieka, v. Landsrona n. Londen, m. gerst.
9 — v. Emmerich, Girande, v. Reval n. Rott, m. rogze.
De wind den 8 Dec. Z.Z.W., Z.W., W.; den 9den Z.Z.W.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

AMSTERDAM 12 Dec., Schuyers v. Leeuwen Cornelia, Bat.
TEXEL 11 Dec., de Jonge Fennegina Arendina en 12 Ouwehand de Hoop, Lissabon.
HELVOET 11 Dec., den Breims Vereniging, Malaga.
VLIE 10 Dec., Mets Verwachting, Liverpool; Boswijk Afien Smit, Dantzig, met schade.
BROUWERSHAVEN 11 Dec., Kock Goed Vertrouwen, Rangoon.
KINGSTOWN 9 Dec., de Boer Epimachus, v. Belfast n. Cardiff.
BELFAST 7 Dec., Kramer Sophia, Rott.
NORTH SHIELDS 9 Dec., Alckers de Lauwerzee, Groningen.
DARTMOUTH 8 Dec., v. d. Wijk Annechina, Patras.
GENUA 6 Dec., de Boer Ida, Antw.
MALTA 26 Nov., van Maldegem de Ruyter, Texel; — 1 Dec., de Baan Mercurius, Liverpool.
GIBALTAR 27 Nov., v. d. Borden Visserij en Handel, Cadix; — 30 v. Gelderland Levant, Vlaardingen.
ANCONA 30 Nov., Katt Mathilda Barbara, Bergen.
KONSTANTINOPOL 20 Nov., Ets Stad Sluis en Kiewit Eendragt v. Ibraila n. Falmouth.

Vertrokken.

AMSTERDAM 12 Dec., van Wattum Corn. en Alida, Salonica;

Onze Libra, Trieste; Brandijst Dolphya, Livorno; v. d. Laan Jantina Reinhard, Hamb.
TEKEL 11 Dec. Pluim Stad Almelo, Dundee.
HELVOET 11 Dec. Lambach de Gier, Bergen.
VLIE 10 Dec. Poppen Catharina, Bremen.
DOUVRES 9 Dec. Kipp og. de Zwijger, Hamburg.
KONSTANTINOPOL 27 Nov. Holcher Vijf Gebroeders, Port a Port; — 29 Hubert Texel, Smyrna.
MONTEVIDEO 28 Oct. de Jonge Malvina, Engeland.
Zeilkluar.
GIRRALTA 28 Nov. Klok Riga, St. Uben.
LONDEN 9 Dec. van der Ley Albert van Panhuys; Genua.
Den 30sten Nov. waren te Kroonstad liggende, de navolgende Ned. schepen. In de haven: Drie Gebroeders, Smid Stavoren, Wilmina. — Tusschen de batterijen en den vuurtoren: Barend. — Op de kleine reede: Adina van Linge, Alberdina, Alpha, Anneschiena, Annechien en Jantje, Concordia Diana, Bendragt, Elaina Ena Elisabeth, Equator, Fronke Egberdina, Geertje, Geertruida, Geertruida Speelman, Goudvisch, Graaf Adolf, Grietje de Groot, Gustaaf, Gijbertha Wilhelmina, Hermannus Das, Herstelling, Hilligonda, Jacob van Cleef, Jacobina, Jacobus, Kladina Arendina, Loreley, Lucas Wildervank, Matchina Catharina, Margaretha Augusta, Margrietha, Maria Margaretha, Prudent, Twee Gebroeders, Tweelingen, Unie, Vertrouwen, Vrouw Wicherdina, Wierdina Hendrika.
CANTHAGENA, 3 Dec. Het schip Frouwina Elisabeth, kapit. de Jonge, v. Napels n. Liverpool, alhier met schade binnengelopen, heeft de reparatie volbragt en is gereed om de reis voort te zetten.
BANFF, 7 Dec. De Ned. schooner de Leeuw, kapit. de Ridder, v. Memel n. Liverpool, is gisteren bij Naira gestrand en zal waarschijnlijk weg zijn.
KOPPENHAGE, 4 Dec. Het schip Jantina Jetakelina, kapit. Nischof, v. Riga n. Antwerpen, is alhier met schade binnengelopen en aan den grond gezet.

SCHEEPSVRACHTEN.
GRONINGEN, 11 Dec. Naar Schiedam f 6,50 per last gerst; naar Gloucester 26 sh. en 10 pCt. per 10 q. haver.

331ste STAATSLOTERIJ.
Prijzen van f 100 en daarboven.
Trekking der Tweede Klasse.
Als Lijst. Nos. 4458 en 16101 ieder f 1000; no. 1830 f 100.

HANDELSBERICHTEN.
GRAANMARKTEN.
GRONINGEN, 12 December.

88	8,50	54	- 5,13	BOONEN.	
70	9,50	Zomer	56		- 4,40
Old. 66	7,00		56		- 4,90
68	8,00	Knobbe	60		- 5,60
70	9,00		62		- 6,00
HAVER.				Gr. Erwt. f	
				Graauwe dito f	
ROGGE.				ZADEN, ENZ.	
N. Inl. 60 f	4,30	N. Dikke 36 f	38 -		
62	5,00		40 - 3,20	Old. Kools. f 12 a f 14,50	
64	5,70		42 - 3,40	Oml. dito f 12 a f 15	
66	6,40		44 - 3,60	Zomersaad f 9 a f 11	
Oude 66	7,00		46 - 3,80	G. Mosterd. f 6 a f 12	
BOEKWEIT.				48 - 4,00	Lijnzaad
N.Gr. 2d. 60 f	5,55		50 - 4,20	Doderaad f 7 a f 9,50	
62	6,15	N.W. Voer	36 - 2,60	Gr. Gort f 8 a f 9	
64	6,55		38 - 2,80	Parel dito f	
Zw. 60	6,45		40 - 2,95	Raapolie per vat f 48	
62	6,95	N. Zw.	36 - 2,40		
64	7,45		38 - 2,60		

Tarwe slap, met weinig handel. — Rogge 35 ct. lager aangeboden, doch bleef genoegzaam zonder koopers. — Boekweit mede 20 ct. lager afgegeven. — Winter-Gerst 25 ct., Zomer en Knobbe 20 ct. lager vercocht. — Dikke Haver bijna in een doem, Voer-Haver niet driftiger, Zwarte 25 ct. lager. — Beste Boonen met geringe kooplust, welke soorten bijna zonder koopers. — Gort slap, en lager afgegeven. — Zaden weinig begeerd.

LEEWARDEN, 12 December. Bij den ruimen aanvoer van alle graansoorten met uitzondering van Tarwe, was de stemming flauw, behalve van Gerst en Haver, die tot vorige prijzen werden vercocht, terwijl Boekweit in de ware soorten ongeveer als voren en in de lichtere iets lager werd vercocht. Tarwe lager, puike f 10,50 a f 11,30 knappe f 8,75 a f 9,50, ordinaire f 7,75 a f 8,25. — Rogge lager Inl. f 6,60 a f 7,75, Arch. f 7,75, 90. — Boekweit: Vries. Zand f 7,10, 60, Veen f 6,15, 20. — Winter-Gerst: puike f 4,90 a f 5,65, zomer f 4,90 a f 5,25, en lichtere soorten f 4,00. — Haver: fijne f 3,50, 90, ordinaire f 3,30, 40, Voer f 2,90 a f 3,20.

AMSTERDAM, 12 Dec. Tarwe en Rogge bij gerijven onveranderd; vercocht van Tarwe: 127 f o. w. b. f 480; 126 f bonte, dito f 410; 125 f ger. o. Rijn f 380 aan de Zaan. — Rogge: 120 f Amerik. f 260; 117 f Petersb. f 223; 118 f dito f 223. Koolzaad prijst: Deens. 74 en 76 p. vl.; op 9 vat dadelijk 85 p. vl.; April 86 p. vl.; Sept. 76 p. vl. — Lijnzaad in een doem: 102 f Riga f 280. — Raapolie dadelijk flauwer, op levering darentegen williger: op 6/v. f 51,50; vlieg. f 50 a f 50,25; Mei 1857 f 47,75; Sept. en Oct. 1857 f 44,40. — Lijnzaad dadelijk niet williger, op levering wel zoo aangetrokken: op 6/v. f 29,25; vlieg. f 28; Maart en April 1857 f 27,50 a f 27,75; Mei 1857 f 27,50 a f 28; Sept. 1857 f 27,50 a f 27,75; Oct. en Dec. f 27,75 a f 28. — Hanzepolie op 6/v. f 47,25; vlieg. f 46.

LONDEN, 10 Dec. Er waren heden weinig koopers ter graanmarkt, ten gevolge waarvan het meermalend de Inl. Tarwe overcocht bleef. Vreemde was mede onbegeerd en in de prijzen was geene verandering. Overige granen als l. l. Maandag.
Van den 12den. Granen onveranderd; stemming lusteloos.

BOTENMARKTEN.
GRONINGEN, 12 Dec. De prijs der Boter was heden als volgt: late soort Stalboter f 43; 2de soort f 40.

VEEMARKTEN.
GRONINGEN, 12 Dec. De aanvoer en handel in schapen en varkens was heden niet groot, en hielden de prijzen zich staande; van geelgatte varkens werden veel vercocht, doch de prijzen hoog, van f 62 a f 60 tot f 62 de 100 Ned. f.

EFFECTEN-DEURS.
AMSTERDAM, 12 December.
NEDERL. Werk Schuld 24 pCt. 62½, 63, 62½; Dito Dito 3 pCt. 75; Dito Dito 4 pCt. 93½, 94. — BELGIE, 24 pCt. 51. — SPANJE, Onb. Stuk. 1 pCt. 23½, 23½; Dito 3 pCt. 40½; Dito Binnenl. a 6m. 3 pCt. 36½, 36½; Coup. — ROSSIJEN 5½, 5½. — PORTUGAL, te Londen 3 pCt. 44½. — RUSSLAND, Oblig. Hope en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 102½, 103, 103; Dito Dito 1828 en 1829 5 pCt. 101½; Cert. bij Dito 1831 en 1833 5 pCt. 91½, 91½; Dito bij Steglitz en Co. 4 pCt. 82½. — POLEN, Cert. 4 pCt. 76½; Dito Aand. m. Loting 500 fl. f 162. — OOSTERRIJK, Metall. 5 pCt. 73½, 73½, 73½; Dito Nation. 5 pCt. 74½, 74½, 74½; Dito Nieuwe 1847 24 pCt. 38½, 38½; Dito 1851 en 1852 24 pCt. 38½, 38½; Dito Nieuwe en Dito 1854 5 pCt. 82½, 83, 82½; N. Weener Loten v. 250 fl. 1854 f 316; Oosterr. Bank-Act. f 1165; Mexik. 20, 1½; Dito Ont. 20, 1½; Peru 4 pCt. 72½; Gren. 20½, 1½, 1½; Dito Ont. 20½, 1½, 1½; Ecuador 14; Dito Ont. 13½, 1½, 1½; Vene. 3½, 1½; Dito Ont. 32½, 1½; Dito Ont. 13½; Grieken 3½, 5 pCt. Kassen bij Stahel, Ada Serie 93½, 1½, 1½; Dito 6de Serie 94½, 95, 95.
Holl. fondsen waren heden, bij geringe affaire, goed prijshoudend. — Van vreemde effecten waren Russ. nagenoeg onveranderd. — Oosterr. en Spaansche waren bij geamieerdens omzet een weinig flauwer. — Spaansche Cred. f 69½, f 68, f 69½; dito bij Rothsch. f 126, f 125, f 124; Sardinie f 111.
Koers van het Geld: Beleen. 5½; Prolong. 6; Disc. 5½ pCt. Laatste prijzen te 5 uur: Integralen 62½; Spaansche 1½ pCt. 23½; Binnenl. 3 pCt. 36½ a 1½; Metall. 5 pCt. 73½.

ADVERTENTIEN.
Vocaal- en Instrumentaal
op VRIJDAG den 19den December, door de Dames VAN DER BEEK (Zang, Piano en Harp), in de GROOTE CONCERTZAAL in de Poelstraat. Entrée f 1 — 49.

Geachte Stadgenooten!
Het ARMBESTUUR der ISRAELIET. GEMEENTE **Teschach-Jisrahel** vermeent verplicht te zijn, UL te verwittigen, dat het ten behoeve der Armen der Gemeente voorn. op **Woensdag den 17den** deser eene **COLLECTE** zal houden. Het vermeent tevens UL op te merken, dat het sedert December 1856 geene Collecte heeft gehouden, en de opbrengst van deselve het voornaamste Fonds daartoe om zijne Armen gedurende een geheel jaar van het hoogstnoodige te kunnen voorzien.

Heeft de Collecte van het vorige jaar aan de voorgestelde verwachting meer dan voldaan, ook nu zal deselve niet wor-teleurgesteld, daar het gedurig al meer en meer blijkt, dat er geen verzoek om hulp, van welke gesindte of van welke bedragede strekking ook, te vergeefs is, en heeft de laatste

buitengewone Collecte — behalve de 12maandelijksche — in zoo ruime mate in UL welwillendheid gedeeld, — ook deze **enkele jaarlijksche** zal niet door UL worden voorbij-gezien.

GRONINGEN, 14 December 1856.
Het Armbestuur voorn.:
S. A. HART, President.

HUWELIJS- GEBOORTE- EN STERFBERICHTEN.
** Getrouwd:

E. F. ROST
en
A. E. HUISMAN, van Delfzijl.
GRONINGEN, 10 December 1856.

** Heden beviel zeer voorspoedig van eenen ZOON, GEERTJE WOUTERS, geliefde Echtgenoot van JOHA. VAN DER VEEN.
LEEWARDEN, 8 December 1856.

** Heden overleed onze geliefde Moeder en Behuwdmoeder, Mejufvrouw SOPHIA WILLINGA, Weduwe LEONARDUS HUGIUS BRONSEMA, in den ouderdom van ruim 87 jaren.
GRONINGEN, 10 December 1856.

F. SLEUTELAAR.
Uit aller naam.

** Heden overleed na eene zeer kortstondige ziekte, tot onze innige droefheid, ons geliefd jongste Dochtertje en op een na jongste Kind, AAFKE, in den ouderdom van negen jaren en twee maanden.
WINSUM, 10 December 1856.

G. ALLERSHOFF HOPMA.
A. A. VAN HAM.

** Heden overleed, in den ouderdom van ruim vieren-zeventig jaren, onze hartelijk geliefde Vader en Behuwdvader, de Heer FOKKO EVERTS NIEWOLD, in leven Graanhandelaar te dezer Stede.
GRONINGEN, 11 December 1856.

E. NIEWOLD.
Uit aller naam.

Enige kennisgeving.
** Voorzien van de H. Sacramenten der stervenden, overleed heden alhier mijne hartelijk geliefde Echtgenoot LUCRETIA THEMMEN, in den ouderdom van bijna 56 jaren. Ten diepste bedroefd, geef ik hiervan kennis aan Vrienden en Bekenden.
GRONINGEN, 11 December 1856.

J. FENSELING.

ROCCO,
Dramatisch Gedicht, door ARNOLD.
De algemeene ingenomenheid met de beoefening der Uiterlijke Welsprekendheid, vooral op dramatisch terrein, en het voortdurend vermeederen of vergrooten van Vereenigen, die zich tegenwoordig dit kunstvak ter uitspanning kiezen, hebben de Uitgevers tot de uitgifte van een' Bundel doen besluiten, die in twaalf maandelijksche afleveringen twaalf Dramatische Gedichten zal bevatten, geheel ingerigt ter voordragt in Rederijkers-kamers of Letterkundige Vergaderingen. De Redactie zal gaarne Stukken, geschikt voor deze Dramatische Schetsen, en franko opgezonden aan het adres van de Uitgevers ALLART & VAN DER MADE, N. Z. Achterburgwal, F 216, ontvangen, hebbende iedere Vervaardiger het recht om al of niet zijn Werk te onderteekenen. Wij nemen de vrijheid UED. deze uitgave aan te bevelen. Niet alleen voor Rederijkers, maar voor allen, die zich willen oefenen in de kunstmatige voordragt, is zij uitnemend geschikt. Ook Instituten en Gymnasien zal deze arbeid hoogst welkom zijn, daar de Leerlingen, bij de beoefening der Uiterlijke Welsprekendheid, hiervan een geschikt gebruik kunnen maken.

Voorwaarden van Inteckening.
De prijs is bij intekening 20 Cents, buiten intekening 25 Cents.
Jaarlijks wordt eene opgave van den Inhoud, benevens Titel en Omslag, gratis toegezogen.
De betaling geschiedt bij de 6 afleveringen.
Men verbindt zich voor eenen geheel Bundel, die uit twaalf maandelijksche afleveringen bestaat.

HEINRICH HEINE'S SÄMTLICHE WERKE,
in wohlfeiler Taschenausgabe.
Bereits erschienen:

REISEBILDER, 4 Thele..... f 4,80.
VERMISCHTE SCHRIFTEN, 3 Thele..... - 3,75.
BUCH DER LIEDER. Mit HEINE'S Porträt..... - 1,25.
DER SALON, 4 Thele..... - 5,00.
NEUE GEDICHTE..... - 1,25.
DIE ROMANTISCHE SCHULE..... - 1,25.
ROMANZERO..... - 1,25.

Zu haben bei M. M. BINGER & SÖHNEN, in Amsterdam, und durch alle Buchhandlungen su beziehen. In gleichem Format ist erschienen: HEINRICH HEINE — Erinnerungen von ALFRED MEISSNER. Mit dem Porträt des kranken Dichters.

** Door de Erven C. M. VAN BOLHUIS MOITSEMA, te Groningen, wordt met het beste succes gedebiteerd:

TAFEL
OF
Berekening der Huur of Rente
VAN
EIGENDOMMEN.

Prijs 50 Cents.
In dit Handboekje kan met een' oogopslag worden gezien hoe veel men voor een' Eigendom moet besteden, als men slechts bepaalt naar hoe veel procent men zijn geld wil belleggen, en is dus zoo al niet onmisbaar, toch hoogst gerijfelijk voor Renteniërs en andere Bezitters van Eigendommen.

IEDER, die iets te VORDEREN heeft van of VERSCHULDIGD is aan ALBERT W. HUIJNDER, Houtkoop-ter te Zuidwilde, en de onder beneficie van Inventaris aanvaarde Nalatenschap zijner Echtgenoot PIETERKE P. HUISINGA, wordt verzocht daarvan inwendig acht dagen vrachtfrije aangeve of betaling te doen te Onderdendam ten Kantore van Mr. A. J. VAN ROIJEN.

Op den 16den December 1856, te 12 uur, zal door den **KOMMANDANT** van het Detachement van het 3de Regiment Dragonders, in de Kavallerie-Kasernen alhier, publiek worden verpacht: de **PAARDEN-MEST** vallende bij het Detachement alhier gestationneerd. De Condiitien zullen van heden, tot den dag der Verpachting, ter lezing liggen op het **BUREAU** in bovengemelde Kasernen.
GRONINGEN, 12 December 1856.

VAN NOUHUJLS,
1ste Luitenant.

LEEST HIER!
De **LANDESKITTERS** binnen het **WATERSCHEP HUNTINGA** worden HERINNERD, dat de **EERSTE SCHOTHEFFING** zal plaats hebben op **MAANDAG den 15den December 1856**, ter som van 32 Cent van elken Bunder, afdalende tot 5 Ned. Roeden inhouds-grootte, waarvan de betaling moet plaats hebben in de Hoofdplaatsen van de Onderdelen, van des morgens 10 tot 12 uur, en op elke andere plaats waar de Besturen sulks hebben aangeslagen.
De Voorzitter van het Hoofdbestuur:
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

PUBLIEKE VERKOOPING,
op DINGSDAG den 16den December 1856, des namiddags te één uur, bij de Erven TIDDENS, in de Korenbours, van ruim dertig last **WINTER-GERST**, zoo als die is liggende op de **PAKHUIZEN GROOT-BRITTANJE, ALBION en ENGELAND**, aan de Noorderhaven te Groningen; zijnde aldaar daags vóór en op den Verkoopdag te bezien van des morgens 9 tot 12 uur.

** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zullen, op **DONDERDAG den 18den December 1856**, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden vercocht:

I. Eene ruime **BEHUUZING**, get. C 132, met fraaijen **TUIN** er achter, bevattende 7 **KAMERS**, waarvan 4 aan den Tuin, staande en gelegen Westzijde op Schoolholm te Groningen, in eigendom bewoond door den Heer W. GERHARDS en Mejufvrouw; benevens eene er naast staande en tot dusverre afzonderlijk verhuurd wordende **WONING**. Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP**.

II. Eene ruime, wel ter nering staande **KOOPMANS BEHUUZING**, get. F 99, met **TUIN** er achter en **BOVENWONING** met **VRIJEN OPGANG**, staande en gelegen op eigen grond, Oostzijde in de Haddingestraat te Groningen, wordende door H. M. JANSSEN en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

III. Eene nette, nieuwe vertimmerde, tot vele Affaires geschikte **WINKELBEHUUZING**, met **OPEN PLAATS** er achter, get. A 53, staande en gelegen Westzijde in de Oude Ebbingestraat te Groningen, door N. J. HARTMAN en Mejufvrouw in eigendom bewoond.

IV. Eene ruime, zeer wel doortimmerde **BEHUUZING**, get. A 150, met fraaijen **TUIN** er achter, staande en gelegen op eigen grond, Westzijde in de Oude Ebbingestraat te Groningen.

V. Een **WAGENHUIS** en **STAL**, thans dienende tot Pakhuis en Werkwinkel, staande op eigen grond in de Kleine Butjesstraat te Groningen, onmiddellijk achter het vorige perceel.

Beide perceelen toebehoorende aan de Erven J. DIEMERS. Hierover kan de halve Koopprijs naar 4½ pCt., onder regt van late Hypotheek blijven uitstaan.

VI. Eene nette **BEHUUZING**, met **OPEN PLAATS** er achter, get. D 63, staande en gelegen Noordzijde aan het Kattendiep te Groningen, door Mejufvrouw de Weduwe H. BACKHUIS in eigendom bewoond.

VII. Eene ruime **BEHUUZING**, get. L 156, met grooten fraaijen **TUIN** er achter, staande en gelegen Noordzijde in de Groote Leliënstraat te Groningen, toebehoorende aan H. VAN DER WEIDE en Kinderen.

VIII. Eene nieuwe vertimmerde **BEHUUZING**, met **OPEN PLAATS** er achter, get. C 166, staande en gelegen Zuidzijde in de Schmitmakersstraat te Groningen, toebehoorende aan de Weduwe en Erven E. SEBENS.

IX. Eene **VROUWEN ZITPLAATS** in de Martinikerk te Groningen, voor den Predikstoel, get. no. 405.

X. Eene **VROUWEN ZITPLAATS** in Der-Akerk te Groningen, voor den Predikstoel, get. no. 430.

XI. Eene **DITO ZITPLAATS** in dezelfde Kerk, get. no. 444.

Alles om te aanvaarden den 1sten Mei 1857. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, de Perceelen I en III van 11—3, Perceelen IV en V van 10—2 uur, op **BEWIJZEN VAN TOEGANG**, ten KANTORE van den Notaris te bekomen, en de Perceelen II, VI, VII—XI des namiddags van 2—4 uur.

** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zullen, op **DINGSDAG den 23sten December 1856**, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden vercocht:

I. Eene ruime **BEHUUZING**, get. Z 73, met **SCHUUR** en **TUIN**, staande en gelegen Westzijde aan den Heerweg te Groningen.

II. Zeven **WOONKAMERS**, get. Z no. 30 1, 2, 3, 4 en 29 1, 2, 3, 4 met een **TUIN** daarachter, staande en gelegen mede Westzijde aan den Heerweg te Groningen.

III. Een **ZOMERHUIS** met een **TUIN**, staande en gelegen mede aldaar, ten Noorden van het vorige Perceel.

IV. Ongeveer 16 Bunders **VOL EIGEN WEIDE- en HOOILAND**, gelegen buiten de Heerepoort, bijlangs het Hoornsche Diep, te Groningen, hebbende uitweg aan den Heerweg.

V. De **VASTE BEKLEMMING** van 3 B., 28 R., 20 E. **GROENLAND**, gelegen achter de Tuinen buiten de Heerepoort te Groningen, doende jaarlijks op Midw. aan de Ned. Herv. Gemeente te Groningen tot vaste huur f 80—00.

VI. De **VASTE BEKLEMMING** van ongeveer 5½ B. **GROENLAND**, gelegen aan den Jacobijnerweg, buiten de Steentilpoort, te Groningen, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur f 66—00.

VII. De **EIGENDOM** van een **TUIN**, gelegen in de Davidateeg, buiten de Heerepoort, te Groningen, bij H. TIMMER in gebruik, voor eene jaarlijksche, op Michiel verschijnende, grondpacht van f 6—30 en het sejarig Geschen.

VIII. Een **GRAF** op de Zuiderbegraafplaats te Groningen, in de 2de klasse.

Alles toebehoorende aan de Erven van de Wedw. H. RIJKENS.

Om te aanvaarden: de Perceelen I, II en III den 1sten Mei 1857, de Perceelen IV, V en VI op Gregori 1857 en de Perceelen VII en VIII dadelijk na den toeslag.

Te bezien op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur, op **BEWIJZEN VAN TOEGANG**, ten KANTORE van den Notaris te bekomen.

** Ten overstaan van Mr. J. W. QUINTUS, Notaris te Groningen, zullen, op **WOENSDAG den 24sten December 1856**, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein J. H. EEKHOFF, aan de Groote Markt aldaar, publiek worden vercocht:

I. Eene sterke, weldoortimmerde en van ouds bekende **KOOPMANS BEHUUZING**, met **OPEN PLAATS** er achter, get. F 318, staande en gelegen westzijde in de Heerestraat te Groningen.

II. Eene **BEHUUZING** en **PAKHUIS** met groot **BLEEKVELD** er achter, get. F 319, staande en gelegen Noordzijde naast het vorige perceel. Beide Perceelen in eigendom bewoond en gebruikt wordende door Mejufvrouw de Wedw. G. J. DEELMAN.

I. Eene ruime BEHUIZING, get. F 98, met OPEN PLAATS en BLEEKVELD er achter en BOVENWONING met VRIJEN OPANG, staande en gelegen op eigen grond, Oostzijde in de Haddingestraat te Groningen, wordende door M. D. FORMA en Vrouw bewoond.

II. Eene WOONKAMER, staande Noordzijde aan den Jacobijnweg, bij het Boterdiep, te Groningen, door P. TEN HOVE bewoond.

III. Drie WOONKAMERS, get. L 288, 289 en 290, staande Noordzijde in het Groote Appelstraatje te Groningen, doende jaarlijks tot grondpacht f 0—80, in drie Perceelen.

IV. Eene wel doortimmerde en tot vele Affaires geschikte BEHUIZING, get. S 218, zijnde thans eene zeer beklante **Broodbakkerij**, staande aan het Zuiderdiep, op den hoek van de Driemolendrift, te Groningen, wordende door J. B. VAN DER WAL en Meijufvrouw in eigendom bewoond.

V. Eene WOONKAMER, get. S 223, staande op den Keereweer te Groningen, doende jaarlijks tot grondpacht f 0—92½, door C. PORTMAN bewoond.

VI. Eene WOONKAMER, get. S 280, staande Westzijde op de Driemolendrift, te Groningen, door H. VAN DER VEUR bewoond.

VII. Eene WOONKAMER, get. S 280a, staande mede aldaar, Zuidzijde naast de vorige, door S. LEVIE bewoond.

VIII. Eene ruime, wel doortimmerde, tot vele Affaires geschikte BEHUIZING met OPEN PLAATS er achter, get. F 63, staande en gelegen op eigen grond, Westzijde in de Pelsterstraat te Groningen.

IX. Eene WOONKAMER, get. F 156, staande Oostzijde in den Zwaantjesgang, op de Nieuwstad, te Groningen.

X. Eene WOONKAMER, get. S 189, staande Zuidzijde aan het Zuiderdiep, tusschen de Haddinge- en Nieuwebogen, te Groningen, toebehoorende aan de Erven J. A. BUNT.

XI. Eene WOONKAMER, staande Zuidzijde in de Prinzenstraat te Groningen, get. R 350, door D. VAN STEENLIEREN bewoond.

Alles om te aanvaarden den 1sten Mei 1857. Te bezien daags vóór en op den Verkoopdag, des namiddags van 2—4 uur.

PUBLIEKE VERKOOP VAN EEN T.JALKSCHIP.

Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te Groningen, zal, op MAANDAG den 22sten December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein H. J. SMID, buiten de Apoort te Groningen, publiek ter Verkoop worden aangeboden: een zeer net en sterk **TJALKSCHIP**, voor ruim twee jaren nieuw van de Werf gehaald, genaamd **EBENHAESOR**, gemeten op 47 Tonnen, met COMPLETEN INVENTARIS, in eigendom toebehoorende aan E. SCHIPPERS, liggende buiten de Apoort te Groningen, en aldaar dagelijks te bezien.

J. H. GEERTSEMA, C.z., Notaris.

**** Ten overstaan van Mr. J. H. GEERTSEMA**, Notaris te Groningen, zal, op DINGSDAG den 23sten December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van G. H. UITHOF, in het Logement de Zeven Provinciën, aan de Groote Markt te Groningen, publiek ter verkoop worden aangeboden:

Eene groote roijale **BEHUIZING** met OPENE PLAATS, fraaijen TUIN daarachter en VRIJEN GANG ter zijden, uitgang hebbende in den Paulusgang, staande en gelegen Oostzijde in de Oude Boteringestraat te Groningen, getekend letter A no. 221, in eigendom toebehoorende aan de Erven W. C. VAN MESDAG.

Te aanvaarden op den 1sten Mei 1857 en te bezien daags vóór en op den Verkoopdag van 10—2 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, verkrijgbaar ten KANTORE van den Notaris, tegen betaling van 10 cents, ten voordeele der **algemeene Armen**.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

**** Ten overstaan van Mr. J. H. GEERTSEMA**, Notaris te Groningen, zullen, op DINGSDAG den 6den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van den Kastelein THIDENS, in de Korenbeurs te Groningen, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. Eene roijale HEEREN BEHUIZING met fraaijen TUIN daarachter, en ruime BOVENWONING met VRIJEN OPANG, benevens afzonderlijk verhuurd wordende WOONKAMER, staande en gelegen Westzijde in de Pelsterstraat te Groningen, lett. F no. 78, door Mevrouw de Weduwe VER-SCHUUR in eigendom bewoond.

II. Een PAKHUIS met ruime ZOLDERS en STALLING, staande ten Noorden van het voorgaande Perceel, lett. T no. 79, thans door de Gebroeders CATZ in huur gebruikt wordende.

III. Een KOETSHUIS met STALLING en BOVENWONING en met OPEN PLAATSJE daarachter, staande Westzijde in de Pelsterstraat te Groningen, lett. F no. 76.

Alles te aanvaarden den 1sten Mei 1857. Te bezien daags vóór den Verkoopdag, van 10—12 en van 2—4 uur, op BEWIJZEN VAN TOEGANG, ten KANTORE van den Notaris verkrijgbaar.

J. H. GEERTSEMA, C.z.

VERKOOP VAN EIGENDOMMEN.

Ten overstaan van Mr. **J. H. GEERTSEMA**, Notaris te Groningen, zullen, op VRIJDAG den 9den Januarij 1857, ten Huize van den Kastelein T. GRAALMAN, voor de Boteringpoort te Groningen, des avonds te 7 uur, publiek ter verkoop worden aangeboden:

I. De EIGENDOM van ongeveer 204 B. BEHUISD LAND, gelegen te **Saazum**, bij ABEL DOUWES FRANSSENS onder bekllemming in gebruik, tegen eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 124—50.

II. De EIGENDOM van eene BOERENPLAATS, aan het Westerdiep te **Veendam**, no. 19, bij EILBERT JANS PANMAN in erfpacht in gebruik, tegen eene jaarlijksche, op Midw. versch., pacht van f 70—00.

III. De EIGENDOM van ongeveer 4 B. LAND, gelegen in het **Ooster Stads-Hamrik**, onder Groningen, bij CORNELIS HEMMES en Vrouw onder bekllemming in gebruik, tegen eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 60—00.

IV. De EIGENDOM van ongeveer 5 B. LAND, aan den Jacobijnweg, onder Groningen, bij Mevrouw J. F. DE RANITZ, Weduwe Jhr. W. H. DE SAVORNIN LOHMAN, onder bekllemming in gebruik, tegen eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 50—00.

V. De EIGENDOM van ongeveer 12 B. BEHUISD LAND, onder **Feerwerd**, bij PIETERKE KORNELIS DATEMA, Wedw. JONKER, onder bekllemming in gebruik, tegen eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 40—00.

VI. De HELFT in den EIGENDOM van ongeveer 47 B. BEHUISD LAND, onder **Nieboere**, bij KLAAS ALLENS WIERENGA en Vrouw onder bekllemming in gebruik, doende voor deze helft tot vaste jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 150—00.

VII. De EIGENDOM van ongeveer 4 B. LAND, onder **Ezinga**, bij OLFERT KLAAS KLEVERINGA onder bekllemming in gebruik, tegen eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 35—00.

VIII. De EIGENDOM van ongeveer 2 B. LAND, onder **Ezinga**, bij OLFERT KLAAS KLEVERINGA onder bekllemming in gebruik, tegen eene jaarlijksche, op Midw. versch., huur van f 12—00.

Te aanvaarden dadelijk na den toelag. De Condiitien zullen, met de Bewijzen van Eigendom, acht dagen vóór den Verkoop, ten KANTORE van den Notaris ter inzage voorliggen.

Mr. J. H. GEERTSEMA, C.z.

**** Ten overstaan van Mr. C. DE RANITZ**, Notaris te Groningen, zal, op DINGSDAG den 30sten December 1856, des avonds te 7 uur, ten Huize van Meijufv. de Wedw. BONTKOE, in de **Unie**, aan de Groote Markt te Groningen, publiek te Koop worden aangeboden:

Een zeer neringrijk **TIGCHELWERK**, genoemd **WERKLUST**, met de daarbij behoorende BRANDMEESTER- en KNECHTENWONINGEN en verdere GEBOUWEN, benevens eene **HEEREN BEHUIZING**, met WAGENHUIS, STALLING en fraai aangelegden TUIN; voorts eene **BOEREN BEHUIZING**, met de daarbij behoorende LANDERIJEN, te zamen groot p. m. 29 Bunders; alles vrij en eigen; staande en gelegen onmiddellijk aan het Aduarderdiep, bij de Steentil; — toebehoorende aan Meijufv. de Wedw. A. KAMERLINGH, H.z.

Om te aanvaarden: de Landerijen op den 12den Maart, en het overige op den 1sten Mei 1857, en te bezien van af DONDERDAG den 18den tot en met MAANDAG den 29sten dezer. Zullende de Condiitien van Verkoop in tijds op de gewone plaatsen ter lezing liggen.

Mr. C. DE RANITZ, Notaris.

DE VERKOOPING der GOEDEREN

van **J. L. KRUISENGA** en Meijufvrouw zal plaats hebben den **5den Januarij 1857**, en niet den 13den Januarij 1857, zoo als vroeger is geannonceerd.

Mr. J. J. DE SITTER, Notaris.

**** Ten overstaan van den Notaris Mr. J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 7den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van Meijufv. BULSING, aan de Groote Markt te Groningen, in het openbaar worden verkocht:

I. Eene aanzienlijke, nieuw betimmerde HEEREN BEHUIZING, in de Oosterstraat te Groningen, get. E 207, met ruimen TUIN, mandeelige POORT en UITGANG naar de Gelkingestraat.

II. Een groot KOETSHUIS met STALLING en WASCHHUIS daarachter, in de Gelkingestraat, ongenommerd, in huur gebruikt wordende door den Verwer W. R. TUDENS.

III. Eene ZITPLAATS in de Martinikerkerk te Groningen, get. no. 542.

De beide eerste Perceelen, behoorende aan den H.W.Geb. Heer Mr. J. C. F. Baron d'AULNIS, te aanvaarden den 1sten Mei 1857 en te bezien den dag van en vóór den Verkoop, van des ochtends 10 tot des namiddags 3 uur, op KAARTJES, tegen betaling van 10 Cents, ten behoeve van de **Algemeene Armen** te dezer Stede, te bekomen ten KANTORE van den Notaris

Mr. J. J. CREMERS.

**** Ten overstaan van den Notaris Mr. J. J. CREMERS**, zullen, op WOENSDAG den 14den Januarij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van J. H. EEKHOF, te Groningen, in het openbaar worden verkocht:

I. Eene BEHUIZING, met OPEN PLAATSJE en BLEEKVELD daarachter en TOEGANG tot een MANDEELIGEN PUT, staande en gelegen op eigen grond, Noordzijde in de Visscherstraat, get. I 125.

II. Eene WONING en PAKHUIS onder één Dak, thans ten deele gebruikt wordende als Werkplaats, met PUT, staande in de Wipstraat, Noordzijde, get. O 80 en 81, doende tot grondpacht f 3—53 's jaars.

III. Een TUIN, bij de Noorderkuipen in eene Steeg, onder het Martinipark, doende jaarlijks tot grondpacht f 6—00.

IV. Eene BEHUIZING en ERF, aan den Turfsingel, Westzijde, get. N 12, in eigendom bewoond door G. NOORDA en Vr.

Alles te Groningen. Te aanvaarden den 1sten Mei 1857; Perc. III evenwel den 12den Maart 1857.

**** De Notaris J. PICCARDT**, te Hoogezaand, zal, ten verzoeken van de Erven van wijlen A. A. OOSTING en Vrouw, op WOENSDAG den 17den dezer, 's avonds te 6 uur, te Hoogezaand, ten Huize van K. J. NEVEN, publiek verkoopen:

Eene nette **BEHUIZING**, get. lett. C, no. 66, met ERF en TUIN, staande en gelegen te **Sappemeer**, Zuidkant, Stadsgrond, in gebruik bij A. P. STRUIK en de Wedw. VERVOORT.

Unter Bezugnahme auf die vorläufige Bekanntmachung des Magistrats der Stadt Emden vom 15. August d. J., zeige ich hiedurch an, dass der Verkaufstermin der zur immatriculierten **HERRLICHKEIT OLDERSUM** gehörigen, in dem an der Ems und Westeisenbahn liegenden Flecken **Oldersum (Haltestelle)** belegenen herrschaftlichen **BURG mit NEBENGEBÄUDE, GÄRTEN** (1 Morgen 72 Ruthen Clb.), und etwa 7 Morgen werthvollen **LANDES**, auf den **20ten December d. J.**, Vormittags 10½ Uhr, im GASTHOF zum weissen Schwan in **Oldersum** angesetzt ist.

Die gedachte Besetzung, welche an einem mit der Ems in Verbindung stehenden Schiffahrts Canal gelegen ist, eignet sich besonders zu **Fabrikanlagen**, und kann am 1. Mai k. J. angetreten werden.

Die Verkaufsbedingungen können bei mir eingesehen und gegen Ersatz der Copialien abschriftlich mitgetheilt werden. EMDEN, den 29. Novembr. 1856.

E. W. BRÜCKNER, Advocat u. Notar.

**** Mr. H. GUICHART ABRESCH**, Notaris te Zuidhorn, zal, op WOENSDAG den 24sten December aanstaande, des avonds te 5 uur, ten Huize van J. K. DIJKSTRA, in het Gemeentehuis te Hoogkerk, publiek verkoopen:

Eene Boerenplaats, bestaande in eene **BEHUIZING** en **SCHUUR**, met derzelver HOF, ERF en TUIN, benevens het REGT DER VASTE, ALTIJDURENDE EN IN ALLE LINIEN VERERVENDE BEKLEMMING van den daarbij behoorenden GROND en LANDERIJEN, te zamen groot p. m. 23 Bunders (in naam en faam 16 Grazen), gelegen onder **Hoogkerk** en **Leegkerk**, doende 's jaars op Midwinter tot vaste huur f 100—00; toebehoorende aan de Kinderen van wijlen JENTJE PIETERS DE VRIES en MARTJE JANS TEMPEL.

Mr. H. GUICHART ABRESCH, Notaris.

DE PALMSLAG

van 15 Bunders **BOUWLAND**, **WEILAND** en **HEIDEVELD** te **Hoogersmilde**, ten verzoeken van de H. H. A. SPIER en W. STUUR, te **Smilde**, aangekondigd op den 20sten dezer maand, is uitgesteld en bepaald op **Woensdag den 24sten December e.k.**, ten tijde en ter plaatse vroeger bekend gemaakt.

A. J. C. TELLEGEN.

HOUTBOELDAG.

Onder inwachtiging van de approbatie van Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, en dus op nader te bepalen tijd, zullen de KERKVOOGDEN der HERV. GEM. van **LELLENS** publiek laten verkoopen:

Plus min. **100 extra zware, op stam staande YPEREN EN ESSCHEN BOOMEN.**

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

**** De Notaris G. BAKKER** gedenkt, op DONDERDAG den 8sten Januarij 1857, des avonds te 5 uur, ten verzoeken van het GEMEENTEBESTUUR van GRONINGEN, ten Huize van den Heer VERNIERS VAN DER LOEFF, te **Nieuwe Schans**, publiek te verkoopen:

I. 71 onderscheidene GRONDPACHTEN (in 4 Kavelingen), te zamen groot f 110—76½.

II. IDEM, bij JAKOB BONESCHANSKER in gebruik, à f 3—35.

III. 43 Roeden GROND, in de zoogenaamde Kolk.

IV. Den EIGENDOM van een stuk GROND, bij F. PFEIFFER in gebruik, 's jaars voor f 5—00.

V. Den EIGENDOM van 3 B. 39 R., 15 E. BEHUISD LAND, bij FREERK GEERTS VAN BALEN en H. G. WIERTSEMA in gebruik, doende jaarlijks op Michiel tot huur f 25—00.

VI. Den EIGENDOM van 32 Roeden, 30 E. LAND en WATER, bij REMKO TONKES en HELENA SMEDES in gebruik, 's jaars voor f 5—00.

Alle welke Goederen zijn gelegen bij en onder de Gemeente **Nieuwe Schans**.

De Voorwaarden zullen in tijds ter lezing liggen ten Huize van Verkoop en ten Kantore van mij Notaris

G. BAKKER.

**** In de maand JANUARIJ e.k. zal te Sappemeer publiek te koop worden aangeboden:**

Eene aanzienlijke **KOOPMANS BEHUIZING**, in 1851 nieuw getimmerd, zeer geschikt tot het uitoefenen van allerhande Affaires, met ERF en TUIN, staande en gelegen aan den publieken Rijkweg te **Sappemeer**; in eigendom bewoond door den Heer H. TEN OEVER.

Inmiddels **UIT DE HAND TE KOOP**, te bevragen bij den Eigenaar en ten Kantore van

Mr. C. HARTMAN BUSMANN.

UIT DE HAND TE KOOP:

Eene **BEHUIZING** met ERF en TUIN, vrij eigen grond, staande zeer voordeelg aan de Straat te **Zuidbroek**, waarin het **BROOD- en BAKKET-BAKKERSBEDRIJF** met goed succes wordt uitgeoefend. Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij

Mr. R. FEITH, Notaris.

FINALE UITVERKOOP VAN EENE GROOTE PARTIJ GASORNAMENTEN.

De ondergeteekende, zijne Affaire in **GASORNAMENTEN** willende kwiteren, biedt zijnen voorraad (waaronder zeer fraaije 1, 2 en 3 licht) in **UITVERKOOP** aan, beneden inkoopsprijs.

GRONINGEN, 14 December 1856.

W. C. TER VEEN.

GASLEIDINGEN, GASORNAMENTEN. J. BUTTINGER

heeft op **nieuw ontvangen**: eene zeer fraaije partij **GASORNAMENTEN**, uit de beste Fabrieken, in **geheel nieuwe Modellen**, zoodmede echte **ECONOMISCHE PORSELEINEN GASBRANDERS**.

Maakt **GASLEIDINGEN** met bijlevering van **IJZEREN- en COMPOSITIE-PIJPEN, KRANEN, ENZ.**, welke tegen **Prijs-courant der Gasfabriek** worden berekend.

Rekommandeert zich vriendelijk en belooft eene voortdurende soliede behandeling.

Als eene groote bijzonderheid.

Chinesche Thee, gewas 1856, gewoonlyke aanvoer 1857.

De ondergeteekende heeft de eer aan zijne geëerde Begunstigers te berigten, dat hij eene kleine partij **THEE** van dit jaar heeft aangekregen, welke, zoolang de voorraad strekt, te bekomen is voor **f 3—00 de 5 Ons**; kracht, geur en smaak zullen een ieder ver in de verwachting overtreffen.

R. J. KAHREL, Oosterstraat.

Ondergeteekende maakt aan zijne veel geachte Begunstigers bekend, dat hij verhuist is naar de **HEEREN-STRAT**, bij den Boog; beveelt zich ten vriendelijkste in eens ieders gunst aan.

L. J. DEELMAN, Kleermaker.

per 100 f 3 en f 4, bij

GOESTERS A. J. POORTMAN, Groote Markt.

Wacht u voor **BIERLING'S Koffijhuis**, buiten de Heerepoort, want dan wordt men aangemaand door ADVOKATEN.

De ondergeteekende belast zich voortdurend met het bezorgen van **GELDEN** op **soliede Hypotheken**. Brieven **franko**.

J. H. M. JANSEN, bij Der-Akerk te Groningen, H 136.

De ondergeteekende vraagt ten spoedigste, tegen goed Salaris, een' bekwaamen **BEDIENDE**, hoofdzakelijk voor den verkoop van **Granen**, enz.

GRONINGEN, 14 December 1856.

K. MESDAG.

ZWAKKE MAGEN

die geen substantiën kost verdragen kunnen en hunne krachten herwinnen willen, moeten **DU BARRY'S REVALENTA** gebruiken.

Dit is de raad dien inlandsche en vreemde Geneesheeren hunne patienten geven en wij zijn de echo daarvan voor het Publiek.

De **REVALENTA** is een ligt verteerbaar eten, dat zeer veel voedingsstof bezit, zelfs meer dan vleesch. Zij is te verkrijgen in onderstaande Dépôts voor 87½ Ct., 2, 3½, 8 en 16 Gulden; — de groote Bussen zijn het voordeligst en een soepbord vol uit eene 16 Guldens Bus kost nauwelijks 7 Centen. Met stroop gegeten, is het een zeer smakelijke en goedkoopste kost en bekomt iedereen wel. Voor kleine kinderen is niets beter dan Revalenta-Pap.

De gunst, waarin **DU BARRY'S REVALENTA** zich verheugt, heeft velen uitgeloofd onder verschillende benamingen allerhande meelsoorten in den handel te brengen, waarbij Linzenmeel en afval van Stijfelfabrieken eene eerste rol spelen. Wij moeten daarvoor waarschuwen, daar wij herhaaldelijk berigten ontvangen hebben van nadeelige gevolgen, die het gebruik daarvan na zich sleepte.

Amsterdam, VERKOOPHUIS: Appingedam, S. RITSEMA; Assen, H. P. A. VAN GORCUM; Delfzijl, T. H. WIJNTJES; Groningen, C. RIKKERS en M. GAAS-BEEK; Hoogezaand, F. M. DIKEMA; Meppel, A. JEULEN en Co.; Nieuwolda, R. P. v. CALCAR; Noordbroek, W. B. TEDINGA; Pekela, J. T. FELDBRUGGE en FELDBRUGGE en Co.; Sappemeer, Wedw. S. SCHELTENS; Slochteren, H. P. HOOGHOUT; Stads-Kanaal, H. KREKEL; Steenwijk, K. TIMMERMANS; Uithuizen, J. SCHUURMAN NIEVEEN; Veendam, S. SAVENIJE; Winschoten, G. WASMAN, en in de bekende Dépôts in de andere Steden.

Te Groningen, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.